

A közszerzemény kérdéséhez. Dr. Szalay Zoltán cikket irt erről a kérdéstről a Polgári Jog folyó évi 2. számába, ahol a közszerzemény általánosítását minden társadalmi osztályra igazságtalannak tartja.

Nézetem szerint a társadalmi osztályok szerinti elbírálása ennek a kérdésnek ma már nem jogosult. Eltekintve azoktól az esetektől, hol a nő is önálló kereső foglalkozást folytat, vagy a férje irodájában, üzletében, vállalatában tevékeny részt vesz, de akkor is, ha háziaaszonyi és anyai kötelességét lelkiismeretesen teljesíti, kétségtelenül hozzájárul a férfi szerzési tevékenységéhez, vagy legalább azt elősegíti azzal, hogy a munkamegosztás alapján a háztartási munkák, a gyermekek gondozása és nevelésének feladatát férjének megkönnyíti. Sokszor a férj az, aki a feleségnek nem engedi meg az önálló kenyérkeresetet. Igazságtalannak lenne a házasság alatt keletkező vagyonból a feleséget kizárni, aki életét férjének és családjának szentelte.

Másrészt teljesen helyesek Szalay aggályai a kötelességet nem teljesítő feleséggel szemben. Bizony ma elég gyakori, hogy a feleség férjének csak a jövedelem eiköltésében segít, sokszor férje munkáját nemcsak, hogy nem segíti elő, hanem akadályozza, munkaképességét, kedvét tönkreteszi.

Mivel a közszerzemény tulajdoni igénynek van konstruálva, nehéz a nő viselkedésére tekintettel lenni. De a magánjogi törvény tervezetének 161. §-a ismeri a közszerzeményi igény elvesztését élet ellen törés esetén. Ezt a szakaszt kellene bővíteni és kiegészíteni oly módon, hogy „közszerzeményt nem követelhet az a házastárs sem, akinek magatartása és viselkedésére való tekintettel megállapítható, hogy a közös szerzéshez hozzá nem járult, azt elő nem segítette.“

A mai gyakorlat is ebben az irányban halad, mikor egy kuriái ítélet az Amerikában a feleség beleegyezésével pénzkeresés céljából tartózkodó férj után megtagadja a közszerzeményi igényt a feleségtől, aki ezalatt más férfivel viszonyt folytatott. „Mert — mondja az ítélet, — amint a házasság jogintézménye a házastársak között ethikai és phisikai szempontból a törvény által is védett életközösségekben találja erkölcsi tartalmát, úgy másrésről a házassági kapocs gazdaságilag is csak a felek együttélésének bensősége és kölcsönhatása mellett eredményezhet mind a két fél érdekének egyaránt megfelelő közösséget“. (Kuria P. III. 1563/927.)

A közszerzemény elvesztését a házastárs a házasság fennállása alatt is megállapítási keresettel kérhetné.